

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhidiecezane, Sibiu, str. măcelarilor 45;

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, strada măcelarilor nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE.

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Sublimitatea evangheliei.

III.

Dacă ne gândim la sguuitoarele descrieri ale mizeriei muncitorilor, făcute de cei mai moderni poeți ai direcției realiste, va trebui să înțelegem, că atât cuvintele poetului, cât și penelul artistului, nu ne arată alta, decât faptul, că toate bunurile lumesti, milioanele de măji de cărbuni de piatră, de aur, de fier, etc., pe lângă actuala ordine de viață se pot răscumpăra numai pe un preț mare și îngrozitor, pe prețul vieții a milioanele de oameni, cari au fost nimiciți și îngropați înainte de vreme. Fără voe trebuie să ne gândim deci la cuvintele Mântuitorului:

„Ce folos va avea omul, dacă câștigă lumea întreagă, însă sufletul și-l va pierde?”

Să nu ne pierdem sufletul! Ideea aceasta trebuie altuită în om, ca să simțască întregul adevăr și întreaga însemnătate a acestei idei. Și misiunea aceasta a luat-o asupra sa *evangelia*, și și-o împlinește cum nu se poate mai bine și cu enorme succese pe terenul moral și de binefacere.

Să ne adâncim bine în înțelesul cuvintelor din rugăciunea adresată Domnului și Dumnezeuului nostru: „Tatăl nostru, carele ești în ceriuri, sfîntăscă-se numele tău, vină împărăția ta, fie voia ta, precum în ceriu așa și pe pământ”. Ce alta este aceasta, decât revelarea unei nouă vieți, o perspectivă care se deschide pe seama raporturilor mai bune dintre oameni.

De-ar fi numai toate în viață așa cum ne-a învățat Iisus să ne rugăm, căci atunci toate ar fi desăvârșite. Nu ar mai fi răutate și nici ură și dușmănie, n'ar mai fi oameni cari mor înainte de vreme în urma eshauririi puterilor, pro-

vocată de opintiri prea mari, și nici capitaliști, cari în urma îmbuibării au căzut în stare de tâmpire animalică. Dumnezeuul tuturor ar exista atunci în om și omul în Dumnezeu, pământul s'ar preface în ceriu, căci ceriul ar fi pe pământ.

Spre lumea aceasta dumnezeiască, spre ceriu, unde locuște tatăl cel vecinic, îndreaptă Iisus Cristos inimile învățăcelilor săi. Nici un învățăcel al lui Cristos nu-și poate lega inima, nici de lume, nici de oameni, de nimic din aceea ce există, ci stăpân peste toate gândirile și fapăturile sale are să fie singur părintele ceresc. „Să nu vă adunați comori pe pământ, pe cari moliile le rod și rugina le mănâncă, și pe cari furii vi-le desgroapă și vi-le iau, ci adunați-vă comori în ceriu... pentru că unde e comoara voastră, e și inima voastră...” așa spune Mântuitorul.

Inima omului trebuie să aparțină deci întreagă și nedespărțită lui Dumnezeu, pentru că două boliduri deosebite de iubire nu pot să existe într-o singură inimă. *Evangelia* ne spune că „nime nu poate servi la doi domni, pentru că pe unul îl va iubi, pe altul îl va urî, unuia îi va fi credincios, iar pe celalalt îl va desprețui. Nu puteți servi și lui Dumnezeu și mamonului”.

Cuvintele acestea nu au însă nicidecum înțelesul acela, că Iisus Cristos ar fi condamnat orice acțiune, care servește ca izvor pentru bunăstarea privată ori socială a omului. Știm doară, că el însuși a învățat bărdășitul și a lucrat în meseria aceasta. Cristos a condamnat numai închinarea desăvârșită, adusă bunurilor din lumea aceasta, ocuparea omului exclusiv cu ele, pentru că din inima sa să fie scoase toate celelalte interese și gândiri.

La copiii nepricepuți și la sălbaticii cei proști e greșală, care li-se poate ierta, dacă pentru jucării de nici un preț, pentru câte un șir de

mărgelile sau alte lucruri fără valoare își dau cea mai prețioasă proprietate ce o au. Dar pentru omul cuminte, care întrunește în sine forțele unui spirit puternic, e nu numai rușinător, dar chiar criminal, dacă se pune în serviciul corpului, iar interesele mai înalte spirituale le pune la o parte. „De aceea zic vouă, — așa ne spune Mântuitorul, — căutați să atingeți împărăția lui Dumnezeu și dreptatea sa și toate celelalte, vă vor veni dela sine”.

Acesta e lucrul principal și aceasta e de lipsă să facă omul. Căci numai celce caută să atingă împărăția lui Dumnezeu servește cu adevărat lui Dumnezeu. Alt serviciu, afară de acesta, serviciul făcut în Duh și în adevăr, Dumnezeu nu cere dela oameni. Dumnezeu nu locuște în templu făcut de mâni omenești și nici nu e grijit de mâni omenești. Dumnezeu n'are trebuință nici de jertfe, nici de fum de tămâe, dar nici de altare aurite și pline de lucruri scumpe. Dumnezeu nu cere dela noi să cădem în genunchi și să i-ne închinăm, nu cere nici să postim și să facem peregrinaje. Toate acestea se fac, nu pentru Dumnezeu, ci *pentru noi înșine*, pentru că să fim mai bine îndemnați la evlavie. Nu altarele scumpe sunt prețioase înaintea ochiului lui Dumnezeu, ci *inima curată ca aurul a omului și voința tare pentru a face bine*. Căci numai cei cu inima curată vor vedea pe Dumnezeu! Înălțimile Sionului le poate atinge numai acela, care fapăturile sale nu și-le prețuește în aur, nici nu le pune în vânzare, care acte de viclenie nu a săvârșit în contra fratelui său, și chiar nici pe dușmanul său nu l-a supărat cu vorbe hulitoare! Acestia fiii lui Dumnezeu se chiamă!

Darea de seamă

a deputatului Iulia Maniu.

Am dat în numărul trecut știrea despre decurgerea solemnă a adunării alegătorilor dela Vințul de jos, unde, în fața celor 5000 de oameni, deputatul Maniu și-a ținut darea de seamă. Aproape o oră întreagă a vorbit dl Maniu alegătorilor săi, câștigându-le din nou încrederea și întărindu-i în convingerea, că binele poporului îl voesc deputații nostri și dacă jertfele și lupta lor încă puțin rezultat au adus, cauza e numărul lor mic, față de partidele dela putere, dar în mare parte zace cauza și în însuși poporul nostru, care în multe locuri nu-și cunoaște datoria de a sprijini la alegeri candidații naționaliști, căci dacă ar fi făcut aceasta, azi nu am avea numai 15 deputați români cu program național, ci 50. Nădăjduește însă dl deputat, că conștiința națională va prinde tot mai mult rădăcini în inimile poporului.

Din frumoasa și clasică expunere a deputatului Vințului dăm aici următoarele:

Dupăce spune că o ocazie ca cea de azi nu e numai pentru a da seamă de ce a lucrat în decursul unui an, ci și spre a lua puteri nouă pentru lupta din viitor și spre a vedea, că oare ideile luptei mărețe din anul trecut aflat-au răsunet în inimile acelor pentru cari s'au purtat aceste lupte, amintește cuvintele de ocară cu cari au fost întâmpinați în dietă cei ce lucra nu numai pentru binele neamului lor, ci pentru bunăstarea tuturor neamurilor din țară.

Roagă apoi să se facă deosebire între programul măreț al poporului român și între ceea ce s'a putut face în anul trecut. — „Să țineți samă de aceea, că nu tot ce am vrut am putut, ci tot ce am putut am făcut. Și încă un lucru: Eu și când am cerut încrederea Dvoastră n'am promis marea cu sarea, ci am promis că voi lupta din toate puterile mele pentru binele neamului românesc. Și astfel chiar de nu aducem acum isbânzi mari, nu rușinați stăm înaintea dvoastră, ci mândrii că am lucrat cu dragoste mare, și vom

cauți, au fost de mult delăturate. Li s'a dat amnestie; cei surguniți se pregăteau de reîntoarcere în patrie.

„Mai mulți dintre soții celor nenorociți, rămânând credincioși principiilor lor, au intrat în slujba altor state; numai cei doi fii ai lui Laschek și o rudenie mai îndepărtată a acestei familii, cu numele Oginsky, s'au folosit de această amnestie, mijlocită cu multe greutăți. Zilnic se aștepta venirea lor.

„Înapoierea bunurilor lui Laschek s'a arătat puțin folositoare. Zi de zi veneau alți creditori. Capital și interese întârziate au înghițit în curând valoarea averii imobile. Starschensky se întrepuse cu tot zelul, plăti, ba își îndatora și bunurile sale și totuși abia putu răscumpăra o rămășiță mică a bunurilor moștenite, ca un surcel de altuit pentru viitoriu.

„Mai norocos însă a fost în dobândirea inimii Elgei. După-ce fata se văzu iarăși îmbrăcată în haine potrivite, îl întâmpină la intrarea lui strigând de bucurie și un sărut lung și ferbinte de pe buzele ei pline de foc, îi răsplăti îngrijirea și ostenelele lui. Acest sărut prim rămase deocamdată și cel din urmă; dar numai

mult o ridica decât o ar fi întunecat. — Așa-i, cavalerule, că despre așa ceva n'ai idee? Da, da, bătrânului călugăr iarăși i-se tulbură gândurile!

Dar să mai bem un păhar! — Așa, ei bine.

„Contele stetea aiurit la privirea fetei și observă, că într'un colț al colibei, jos pe paie, o șea ruptă în locul perinei, coperit cu zdrențe zăcea o figură de deplâns a unui om bătrân, care își scoase mâna de sub acoperământul sărăcăcios și cu o voce stânsă întrebă: Tu ești Elga? Pe cine'mi aduci aici? — Aici e nefericitul, zise fata către Starschensky, pentru a-linarea mizeriei acestuia, m-am adresat mamei dvoastre. E tatăl meu, nobil, dintr'un ram de nobili vechi, în urma persecuțiilor ajuns în aceasta stare. — Cu acestea merse la el, și plecându-se la capul bătrânului, cerca să-i aducă în oarecare ordine cuviincioasă zdrențele, cari îl acoperneau.

„Contele păși mai aproape. El află istoria acestei întâmplări. Cel ce zăcea înaintea lui era starostele din Laschek. Acesta și cei doi fii ai săi s'au încurcat în afaceri politice, cari erau desaprobat de interesele patriei.

„Uneltirile lor au fost descoperite. Cei doi fii împreună cu mai mulți neprecuți cari aveau la principiile lor, au fost expulzați, tatăl lor a fost răpit de bunurile sale și a ajuns în mizerie.

„În momentul prim, când Starschensky a auzit numele Lachek, a știut îndată că soartea nefericitului nu e tocmai nevinovată. Căci, deși n'a luat parte directă la întreprinderile aventurioase ale fiilor săi, totuși, prin viața-i ușuratică din copilăria sa și prin economisarea slabă la bătrânețele sale a făcut propășirea pe cale cinstită a fiilor săi imposibilă, ba a favorizat chiar excesele. Toate acestea le cunoștea contele. Dar era vorba de a mântui pe un nefericit și tatăl Elgei avea în fiică-sa cel mai bun apărător.

„Laschek fu mutat într-o locuință cinstită și dimpreună cu fiică sa au fost provăzuți cu cele necesare. Starschensky folosi toată influența sa, legăturile sale, ba se dejosi până la spendere de bani și de daruri numai pentru de a putea reabilita earăș pe cel stigmatizat și pentru a mijloci rechemarea expulzaților.

„Din fericire împrejurările externe, cari au periclitat planurile acelor nepre-

cauți, au fost de mult delăturate. Li s'a dat amnestie; cei surguniți se pregăteau de reîntoarcere în patrie.

FOIȘOARĂ.

Mănăstirea dela Sendomir.

Traducere, după Grillparzer.
(Urmare).

„Cea dintâi rază de lumină căzu pe fața fetei. Starschensky iubila în internul său că realitatea confirma presupunerile sale!

„Fetița era o frumseță în toată prvința. Bucle negre undulau în jurul frunții și a gâtului, cari ridicau dimpreună cu genele de aceeași culoare, ridicau până la extas farmecul ochilor ei de un albastru fulgerător. Gura delicioasă, împodobită cu buze de colorarea carminului, cari nici decum nu pierdeau din farmecul lor, prin un mic semn, care, ca o linie îngustă, alb colorată, se perdea în carminul buzei de sus. Gropșoare în bărbie și în obraji, fruntea și nasul nici un pictor nule-ar fi putut desemna mai bine, cari toate stăteau în o armonie perfectă cu formele corpului ei sveit și bine dezvoltat, a cărei frumseță delicioasă, coliba sărăcăcioasă mai

face și pe viitor tot ce se poate pentru înaintarea neamului nostru.

În decursul anului n'am putut veni cu postulatele mari ale programului nostru național.

Declarăm însă din toată inima că suntem aderenți neclintii ai programului național din 1881, a cărui realizare cât mai apropiată o dorim.

Dar Maiestatea Sa nu ne-a chemat de astădată să facem acele mari lucruri ci

1. Să-i dăm cele de lipsă pentru administrarea statului și

2. Să dăm drept egal tuturor cetățenilor acestei țări: să facem votul universal.

Natural, că astfel stând lucrul, de astădată nu putea umbla după alte lucruri, ci numai după următoarele:

1. Să arătăm țării și lumii întregi, că nu suntem îndestulți cu starea de azi a lucrurilor, că n'avem drepturile pe cari am fi în drept să le avem după legile firii omenești și dumnezeiești.

2. Să împedecăm ca mai marii țării să aducă legi, cari să ne împedecă în dezvoltarea noastră. Și

3. Să aducem aminte puternicilor zilei, că uită de a aduce legea votului universal.

La votarea banilor pentru trebuințele țării și a cătanelor am arătat, că banii cari îi dăm din șerparul nostru nu numai că nu se folosesc pentru noi, ci împotriva noastră. Și au venit și Unguri, cari au zis: multe rele sunt, dar ne vom sili să le vindecăm. Dar făgăduiala asta nu s'a împlinit.

Noi am arătat în toate vorbirile noastre, că nu vom nimic stricacios, ci ca toate popoarele țării fiind egal îndreptățite, să trăiască în pace laolaltă.

Ministrii însă, după ce s'au văzut strânși cu ușa, în loc de a ne răspunde cinstit, l-au pus pe Andrassy să facă într-o vorbire din alb negru și din negru alb: el a zis că poporul român e tare îndestulit. (Strigăte: Minciună!) numai deputații sunt răi, că seduc poporul (strigăte de indignare). A vorbit dl ministru Andrassy întocmai cum a vorbit lupul atunci, când se tânguia, zicând: imi plac oile, că ele-s bune și îndestulite, numai ou ciobanii și ou câinii nu mă pot împăca. (Așa-i!!!)

Noi chiar și la vorbirea asta ne-am silit să-i răspundem cuvințios stăpânirii. Cetiți răspunsurile date de Dr. Vlad, Goldiș, Vaida și veți vedea ce sus stăm noi, ce sus stă adevărul față de ei, față de minciună.

Adevărat că ne-a fost greu să lăsăm să i-se deie bani unui guvern ca cel de azi, și ne-a fost greu nu pentru că credeam doar că se poate ținea statul fără bani; dar i-am dat, pentru că Maiestatea Sa a zis: să-i dați banii de lipsă guvernului

puțin se putea mândri și Starschensky, că n'a rămas indiferent inimei ei. Iși petrecea bucurios în societatea lui, observa și simțea absența lui. De multeori o surprindea, când îngândurată își ațintea ochii asupra lui, ba de multeori abia prin o retragere repede putea să evite din partea ei un sărutat de mână, pe care mai bucuros l-ar fi primit pe buze. El era cuprins de cele mai frumoase speranțe. Dar deodată se schimbă scena. Elga deveni serioasă și îngândurată. Când aplicarea ei spre distracție, spre podoabe și spre plăcerea vieții devenea mai expresivă, ba când, câteodată ajungea aproape marginile prisosului, atunci ocolea societatea; gânduri nedesluite îi încărcău adeseori ou nori frumoasa-i frunte; ochii talburi arătau semne de lacrimi și nu arareori se arăta câte un oaspe de acesta nechemat la colțul pleoapelor. Starschensky observă adeseori cum tatăl ei la astfel de ocazii o privea serios, ba chiar amenințător și o veselie silită arăta străduința fetei, de a-și suprima mahnirea. Odată, venind iute prin antișambră spre ușa odăii de primire, auzi Starschensky vocea starostului, care se părea foarte iritat, ba se folosea de expresiuni de tot drastice. Contele deschise ușa, privi jur împrejur, dar nu observa o

meu, că eu apoi îl voi sili să dea drept tuturor de a conlucra la legi. Drept aceea nu vă făcurem și nu vă facem piedecă, dlor miniștri, ca să nu zăboviți!

Urmează acum în vorbirea mea o parte dureroasă pentru noi toți, cari ținem sfintele tradițiuni ale neamului nostru: e vorba despre legea școlară a lui Apponyi.

Legea aceasta a stârnit în noi toți cele mai grele nedumeriri, că toți am înțeles că vrea să ne pună o piedecă tirană înaintea culturii noastre. Drept aceea noi deputații n'am șovăit nici de cum de a ne lupta din toate puterile împotriva ei. Știți Dvoastră prea bine cum săptămâni de-a rândul am vorbit, umplând câte-o zi întreagă cu câte o vorbire; dar n'am putut răzbi; eram abia 25 față de 415 vrăjmași.

Vina acestei neisbânzi cade în mare parte și asupra Românilor din țara întreagă: dacă fiecare cerc electoral s'ar fi purtat așa frumos, așa românește, ca cercul Vințului, am avea nu 15, ci cel puțin 50 de deputați, și dacă ar fi trimis și ortacii nostri Slovaci, după cum s'ar cuveni, vre-o 40, Sârbii vre-o 30 și Sașii vre-o 30, atunci vre-o 150 de bună seamă am fi putut împiedeca lovitură aspră ce ni s'a dat.

(Va urma).

Cronică școlară.

Din Amos Comenius.

(Fragment din traducerea opului „Didactica Magna“).

Tinerimea trebuie să se instrueze, iar spre scopul acesta avem trebuință de școli.

Florile raiului, odraslele creștine nu pot crește ca arborii de pădure, ele au lipsă de îngrijire. Să vedem cine e dator să se îngrijească de creșterea lor?

Părinții sunt dela fire însărcinați cu creșterea vâstărelor, ei sunt aceia, cari le-au dat viață, deci tot ei trebuie să se ostenească a le urzi o viață morală, cuminte și sfântă. Dumnezeu dovedește prin sfânta scriptură cum a satisfăcut Avram datorita aceasta, grăind: „Știu, și el va porunci fiilor săi și casei sale să păzească calea Domnului și să facă dreptate și bine“. Tot aceasta cere Dumnezeu dela toți părinții prin porunca ce zice: „Vorbele acestea să le grăești urmașilor tăi, să vorbești de ele, șezând acasă ori mergând la drum, culcându-te ori sculându-te“. Iar apostolul învață: Voi părinților, nu întăritați pe fiii voștri spre mânie, ci creșteți-i întru învățătura și certarea Domnului. (Pavel către Efeseni cap. IV. v. 4).

Din pricina înmulțirii pământurilor și a lucrurilor lor sunt puțini părinți, cari înțeleg și au puțină ori le prisosește vremea spre a se putea îndeletnici cu creșterea odraslelor lor, din care cauză s'a născut obiceiul de a încredința copiii spre a fi instruiți unor persoane distinse, atât prin mulțimea cunoștințelor, precum și prin temeinicia moravurilor. Acești crescători ai tineretului se numesc de regulă

a treia persoană, fără numai fata, care, fără a plânge, însă foarte aprinsă stătea cu spatele către tatăl ei, la fereastră. Trebuie că ei i-au fost adresate acele cuvinte aspre. Atunci își luă hotărârea, ca prin o cerere grabnică a mării Elgei să o scape de nesiguranța chinuitoare a acestei situațiuni.

„În vreme ce se cugeta el la îndeplinirea plăpului său și până ce Elga reveni la veselia ei de mai nainte, au sosit cei chemați din exil, acasă. Elga arăta puțină bucurie pentru reîntoarcerea fraților ei, de cari a fost silită să se lipsească așa de mult timp, ceea ce observă cu mirare contele. Mai mult l-a surprins răceala, ca să nu zic bruscetă, care o arăta ea tovarășului de viață și pedeapsă a fraților ei, față de bietul văr Oginsky, pe care abia îl vredniciu cu o privire. Din statura frumoasă și din înfățișarea lui externă n'ai fi putut deduce, că ar merita o astfel de ignorare; ba mai ales se părea, că prin purtarea lui aproape umilită se nizuia să câștige părerea bună a fiecăruia despre sine. Nu l-a putut neliniști bruscetă cuiva, dar totuși dorea și folosea orice ocaziune de a se detrage purtării aproape desprețuitoare a Elgei. La urmă dispăru de tot, și pimeni nu știa unde a ajuns.

(Va urma).

învățători, magistri, profesori, iar lăcașurile clădite pentru deprinderile comune ale copiilor se chiamă: școli, instituții de creștere, colegii, gimnazii, academii etc.

Cea dintâiu școală după potop a fost întemeiată după mărturia lui Iosif, sub patriarhul Sem, care mai târziu se numi „hebreu“ (școală ebraică). În Chaldea, mai ales în Babilon au existat multe școli, în cari astronomia era obiectul principal și predilect.

În știința astronomică a Chaldeilor a fost introdus (pe vremea lui Nebucadnezar) Daniil cu tovarășii săi. Așisderea aflăm școli și la Egipteni, unde învăța Moise. În urmă întemeiază Jidovii din porunca lui Dumnezeu, pretutindenea în țara lor școli, pe cari le numiră „sinagogi“. În sinagogile acestea învățau leviții tălcuirea legilor și erau școli bune, căci apostolii le amintesc cu recunoștință și vorbe de laudă.

Dela Jidovi, dar mai ales dela Egipteni au împrumutat Grecii obiceiul de a înființa școli, iar dela Greci, Romanii, de unde se răspândi pornirea aceasta frumoasă și folositoare în întreg imperiul, mai ales prin lățirea creștinismului, cu ajutorul domnilor și al vlădicilor.

Istoria ne povestește de Carol-eel-mare, că îndată după dovedirea și subjugarea sămânțiilor păgâne trimitea la cei supuși episcopi și dascăli și le clădea biserici și școli. Lucrul acesta a fost apoi pilduit și de alți domnitori, crai, voievozi și stăpâniri creștine, așa că numărul școlilor a crescut într'atât, încât astăzi nu le mai știm numărul.

Să păstrăm rânduiala aceasta din bătrâni, să o cinstim și să o răspândim întrucât ne iartă puterile, căci e de interes pentru orice stat creștin, ca în orice societate de oameni, fie aceasta oraș, târgușor ori sat să se înființeze școli pentru creșterea tinerimii.

Dacă un părinte de familie, neputându-și îndeplini din lipsă de vreme toate afacerile trebuincioase, se folosește și de puteri străine, de ce n'ai face tot astfel și în educația copiilor? Având nevoie de carne se duce la măcelar, [dacă îi trebuie făină se duce la morar, pentru haine la croitor, pentru mângăierea sufletului la biserica și preot, pentru ispitirea dreptului la judecător, iar ca poporul să cunoască poruncile și legile sunt deregătoriile și primăriile, atunci pentru ce să nu avem și școli pentru creșterea și luminarea generațiilor tinere? Chiar și țărani nu-și pasc vitele singuri, ci țin oameni cu simbrie cari slujesc tuturor deopotrivă, ca stăpâni să poată lucra în vremea aceea liniștiți alte cele mai cu folos. E o mare înlesnire să te ocupi în liniște numai cu un lucru. În chipul ăsta poate folosi un singur om mai multora și mulți pot folosi unui singur.

Rareori sunt părinții în stare să-și învețe copiii, ori că n'au vreme, ori că le lipsește puterea luminii și a științei, de aceea urmează ca alți oameni să-și facă o meserie din aceasta. În modul acesta societatea va fi mai bine grijită.

Dar chiar și când s'ar afla părinți, cari să se ostenească înșiși cu creșterea și instruirea copiilor, totuși e mai bine ca copiii să se crească în societatea altor copii, căci astfel va crește îndemnul și mulțămirea sufletului va fi mai mare, copiii se vor pildui și îndemna unul pe altul. În societate trăind, putem asemăna lucrul nostru cu al altora, și e firesc ca să urmăm pe cei mai buni, ori să ne nizuim a merge celorlalți în frunte. Și încă ceva: copiii se conduc mai mult de fapte decât de vorbe, mai mult de exemple decât de reguli. Regulile, fie de ori și ce natură, ajută puțin, văzând însă cum fac alții, copilul va face de la sine, imitând.

Natura ne învață arătându-ne, că tot ce trebuie produs cu prisos, e bine să se producă într'un loc anumit. Astfel cresc arborii în pădure, iarba în câmp, peștii în apă, metalul în adâncul pământului, etc. Fiecare soi își are locul său potrivit.

Organizația trupului nostru ne întărește și mai bine adevărul grăit. Fiecare parte, fiecare membru își are destinația sa bine hotărâtă și pentru a nu slăbi are

lipsă de nutremânt; dar hrana nu se dă fiecărui membru separat, ci membrele se împartășesc din hrana luată pentru întreg corpul. Nutremântul însă nu se dă membrilor nepregătit, căci în corp sunt unele organe cari au chemarea să pregătească nutremântul, cum e spre pildă stomahul. El primește bucatele spre folosul întregului corp, le încălzește, le mistue și le împartește ca hrană desăvârșită celorlalte membre.

Și precum atelierile îngrijesc și desvoaltă meseriile, precum bisericile susțin credința, dirigătoriile apără dreptatea, de ce n'ar aprinde și școlile focul înțelepciunii, pentru ce să nu avem și așezăminte cari să lucreze pentru luminarea societății.

Același adevăr îl oblicim și din lucrurile artei. Grădinariul străbate pături și huceaguri, dacă află pomul dorit, nu-l lasă și nici nu-l altoește acolo în pădure, nimic nu face în mod întâmplător; el scoate pomul sălbatec cu grije și-l duce la el în grădină, unde îl îngrijește cu ceilalți pomi împreună. Cine voește să aibă pentru nevoințele sale pești, face lac (eleșteu) pentru îngrijirea și înmulțirea lor. Cu cât e mai mare grădina cu atât cresc și pomii mai frumosi.

Așa dar precum ne trebuie pentru pomi grădini, pentru pești eleșteu, astfel ne trebuie pentru tinerime școli.

Dr. N. Regman Păunaș.

Dela Asociațiune.

Despărțământul „Solnoc-Dobăca“ al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român își va ține Adunarea generală în Deș, la 28 August n. 1907 după amiază la 4 oare în sala cea mare a casei comitatului.

Program:

1. Deschiderea adunării prin prezidentul despărțământului.
 2. Raportul Comitetului.
 3. Alegerea alor 2 comisii:
 - a) pentru cenzurarea raportului.
 - b) pentru înscrierea de membrii și încasarea taxelor.
 4. Disertațiune.
 5. Raportul comisiunilor.
 6. Alegerea alor 2 delegați la adunarea generală din Bistrița.
 7. Alegerea comitetului pe un period nou de 3 ani.
 8. Eventuale propuneri.
 9. Alegerea comisiei de verificare.
 10. Închiderea Adunării.
- Din ședința comitetului ținută în Deș la 4 August 1907.

Dr. Teodor Mihali
directorul despărțământului.

Dr. Liviu Micșă
secretar.

Cu această ocaziune se aranjează în favorul Despărțământului cu concursul dlui Zaharie Bărsan, al corului dlor teologi din Gherla și a tinerimei române din Deș și jur, concert și teatru, după cari va urma petrecere cu joc. Începutul precis la 8 ore seara. Prețul de intrare: 3 coroane de persoană în loc de șezut și 2 cor. loc de stat.

Convocarea

Reuniunii învățătorilor dela școlile populare confesionale ort. române din protopopiatele Aradane I—VII.

În vârtutea §-lui 11 din statute și bazați pe dispozițiile adunării generale din anul precedent, convocăm

a XVII-a adunare generală ordinară pe Joi și Vineri, în 16/29 și 17/30 August a. c. în sala festivă a seminarului diecezan din Arad.

Program:

- Ședința I. (16/29 August).
1. La 7 ore a. m. se va celebra sfânta liturgie și chemarea Duhului sfânt.
2. Părăstas pentru fericitul fost prezident și prim membru de onoare Teodor Ceonte.
3. Deschiderea adunării generale.
4. Constatarea prezențelor.
5. Prezentarea rapoartelor și exmiterea comisiunilor cenzurătoare.
6. „Principiile supreme ale didacticei din punct de vedere istorico-critic“, disertațiune de Dr. Petru Pipoș, profesor preparandial în Arad.
7. „Proiect de procedură la propunerea desemnului în școala poporală“, de Iosif Moldovan, învățător în Arad.
- Ședința II. (17/30 August a. c. 9 ore a. m.)
8. „Elemente străine în limba română“, disertațiune, de Ioan Costa, profesor preparandial în Arad.
9. „Despre pedepse“, disertațiune, de Petru Binchici, învățător în Ilteu.

10. „Cornelia mama Grachilor”, prelegere practică, de d. soara Elena Murgu, în vătătoare în Chitighaz.
 11. Referada comisiunilor.
 12. Propuneri și interpelări.
 13. Fixarea timpului și locului pentru adunarea generală proximă.
 14. Apel nominal și legitimarea certificatelor de prezentă.
 15. Exmiterea comisiei de autenticare.
 16. Încheierea adunării generale.
- Arad, din ședința comitetului central, ținută la 26 Iulie (8 August) 1907.
- Iosif Moldovan
prezident.
- Dimitrie Popovici
secretar general.

NOUȚĂȚI.

Din cauza sîntei sîrbători a „Schimbării la față” și a sîrbătorii oficiale „Sf. Stefan” numărul proxim al foii noastre va apărea Mercuri după amiazi.

P. S. Sa Episcopul I. I. Papp a fost ales unanim și cu mare însuflețire *prezident onor* al Asociațiunii Aradane. Marți la 3 ore d. m. s'a prezentat o delegațiune esmisă din partea adunării generale la P. S. Sa rugându-l să primească aceasta sarcină. P. S. Sa a declarat că primește cu condițiunea, ca „sub presidenția sa intrădevăr să se lucreze și „Asociația” să nu mai continue a exista ca în trecut: numai cu numele”.

Anunț. Aducem la cunoștința parohilor și învățătorilor noștri, că în zilele acestea va ieși de sub tipar noua lege școlară împreună cu instrucțiunea ministerială referitoare la executarea aceleia.

Pentru fondul catedralei a încurs dela parohienii din *Zlagna* 80 cor. 70 fl. Au contribuit următorii: Institutul „Zlagneana” 25 cor., Stefan Pasculețu, cassar, Aurelia Beșă, soție de preot, câte 5 cor., Corneliu Beșă, stud. cl. V gimn., Eugeniu Beșă stud. cl. III gimn., câte 1 cor., Veturia, Letiția și Tiberia Beșă școl. câte 1 cor., Ioan Vasile a Duțului, Teodor Tanislav a Ciorții, Basiliu Popescu Neguț, Mertan Ghuițu, Rusan Corpade, Simeon Câmpcean, Nicolae Paul, fiecare câte 1 cor., George Scrobote Vasineu 4 cor., Nicolae Olariu, contabil, Petru Prisecan, Dănuțu Scrobote, Petru Fică I. Teodor, Stefan Corpade a Anii, Ioan Cristea, croitor, Stefan Albu ec., Petru Petringenariu, Victor Damian, fiecare câte 2 cor., George Almășan 10 cor. și alții cu sume mai mici. Aceste contribuiri s'au făcut la indemnul parohului din *Zlagna Emanuel Beșă*.

Tot spre acest scop a mai intrat dela comuna *Stoiceni*, protopresbiteratul Cetatea-de-peatră, suma de 15 cor. 80 fl.

Candidatul cercului Beiuș. Aflăm că Marți d. a. adunarea mai restrânsă a fruntașilor din Beiuș, ținută sub presiunea esmisului clubului național, a deputatului Dr. Ioan Suciu, a hotărât să ofere candidatura pentru cercul Beiuș părintelui V. Lucaciu din Șisești. Conferința a anunțat această deciziune a sa părintelui Lucaciu la Șisești.

Candidatul guvernului va fi, după știrile date de foile maghiare, Kardos Árpád, directorul unei bănci în Budapesta.

Eliberat. Din Seghedin se anunță, că dep. Dr. Stefan Petrovici, osândit pentru 6 luni închisoare a scăpat Mercuri din temnița din Seghedin, reîntorcându-se la Lugoj. I-s-a făcut o primire frumoasă.

Hymen. Silvia Ungurean din Blaj și Ioan Iliu notar în Orlat, logodiți.

Cununie. Lina Iorgoviciu și Romul R. Stoica abs. de teologie, își vor serba cununia lor Duminec la 1 Septembrie n. la orele 4 d. a. în biserica gr.-cat. rom. din Varadia.

Svonuri asupra votului universal. Din Budapesta se anunță, că guvernul va prezenta dietei proiectul de lege pentru votul universal abia în primăvară. Consfătuirea plenară se va ține sau în Mai sau numai în toamna anului 1908. Astfel eventualele alegeri din primăvara anului 1909 se vor face pe baza votului universal.

B. P. Hașden e bolnav greu. Din Câmpina se comunică vești de tot îngrijitoare asupra sănătății bătrânului academician B. P. Hașden. Încă de Vineri la prânz dsa a căpătat un al treilea atac de paralizie și pierzându-și conștiința. Duminec sara, starea sănătății dsale a devenit disperată. Lângă dsa se afla Dr. C. Istrati și medicul Ruban, care-l îngrijește cu mult devotament.

Convenire de 10 ani în Năsăud. În sensul legăturii colegiale din Iunie 1897, toți acei colegi cari au depus examenul de maturitate la gimnaziul super. fund. din Năsăud în 1896/97 sunt rugați a participa la convenirea de 10 ani care se va ține în Năsăud la 1 Septembrie 1907. Rog, ca ceice voesc a participa la această convenire să mă avizeze în timpul cel mai scurt. *Stefan Scridon*, profes. gimn.

Ministrul de războiu al Franciei insultat. Generalul Picquard, ministrul de războiu a asistat Marți la inaugurarea monumentului Grimaux în Rochefort. Luând trenul pentru a se înapoia la Paris, un individ a luat pe ministrul de braț și l-a scuipat. Generalul a respins pe acest individ pe care mulțimea a vrut să-l lovească. Agenții de poliție au pus mîna pe el. Il cheamă Lecoq, e născut în Constantinopol și la sine purta o carte de membru al federațiunii Tinerei Frațe.

Mandatul dela Careii-mari. Partidul kossutist a candidat pentru mandatul de deputat la Careii-mari pe Papp Béla, procuror regesc.

Apostolatul literar al scriitorilor dela „Sămănătorul”. Sămăbăta trecută grupul de literați dela „Sămănătorul” au ținut la Azuga o ședință literară. Dl Ion Scurtu a vorbit despre elementul românesc în literatura noastră și dñii St. Iosif, M. Sadovean și Dem. Anghel au citit din lucrările lor literare. Dl Murgociu a vorbit despre frumseța pămîntului, ilustrându-și conferința prin număroase proiecțiuni.

Organizarea partidului social-creștin. În Trencin s'a organizat partidul social-creștin. Acest partid non în Ungaria e compus până acum exclusiv din foștii aderenți ai partidului poporal. Faptul acesta a produs mare confuzie în partidul poporal. Social-democrații încă vor lua poziție ostilă față de social-creștini.

Nenorocire. Dl Mihail Dragomirescu, profesor universitar, a fost victima unui accident de trăsura. Duminec a făcut împreună cu dna Dragomirescu o excursiune cu trăsura pe la Pucioasa, pe când scoborau, caii s'au spăriat și și-au luat vînt. La o cotitură trăsura cu excursioniști cu tot s'a prăvălit într-o răpă. Atât dl cât și dna Dragomirescu au fost grav răniți.

„Deutsches Volksblatt” organul partidului social-creștin din Austria, căruia i-a fost interzisă intrarea în Ungaria, poate veni iarăși. Ministrul de comerț a revocat ordinul de opreliște.

La fondul „Victor și Eugenia Tordășianu” pentru înzestrarea fetelor sărace au mai dăruit dl Horia Simoneti, sodal lăcătuș la stabilimentul electric în amin-tirea soacrei sale Marina Moga (Săliște) 1 cor., Victor Busoiu, farmacist 54 bani, Ioan Coman, capelan în Vama-Buzeului 1 cor., Nicolae Băieșan, paroh în Bucium-Ișbita, 2 cor. și Drăgan Mariș, învățător în Tătarești 1 cor.

Apel. Mai mulți meseriași de diferite bresle din Timișoara sau adresat subscrisurii spre ale afla băieți de pe sate, cari s'ar aplica ca învățăcei (șăgărți). DD preoți și învățători vor face mare serviciu cauzei comune — naționale, interesându-se a afla prin comunele lor băieți în etate de 11—14 ani, să fie deplini sănătoși, pe cari i-ar putea imediat aplica la meserii. Sunt pe satele noastre românești mulțime de băieți parte săraci parte orfani, cari în loc de a lăsa să crească niște măturați de strade prin orașe, servitori pe la pîlincăriile jidanilor sau ai vedea pustălași, mai bine să-i aplicăm la meserii! Puțină bunăvoință din partea domnilor preoți și am făcut mult pentru cauza noastră comună. Aștept prețuitul aviz, totodată că acei băieți cari ar fi aplicabili la meserii, afară de limba mamei, mai vorbesc și o altă limbă sau ba, și că aceia știu cetiți serie sau ba? Timișoara-Fabric în 12 August 1907. Eremie Andreescu inv. în pensiune strada Muzsley 23.

Cine voește să fie frumos? Sunt puține dame în țară cărora nu le e cunoscută renumita salbă pentru față a farmacistului Clemens v. Földes din Arad. Dintre toate

mijloacele de frumseță Crema-Margit a lui Földes se bucură anume de interesul cel mai mare, deoarece e detot nestricăcioasă, în câteva zile delătură toate necurătenile de piele. ca pistruele, sgrăbunțele, petele de ficat, sbărcelele, iar fața o netezește, înprospătează și întinereste. Acest mijloc nu servește însă numai pentru înfrumșetarea pielii de obraz, și totodată și pentru înălbirea ceafei, a umerilor și a mânilor. Prețul unei doze mari e 2 cor., a unei mici 1 cor. Efectul *Crema-Margit* ridică vaza *Săpunului de Margit*. Toate damele, cari folosesc pudră, laudă în-deosebi *Pudra de Margit*, pentru că obrazul îl ține uscat și îl scutește de soare și vînt. Aceste articole speciale de toaletă se pot afla în toate farmaciile. Feriți-vă de imitațiuni! La dorință oricine primește prin poștă gratis dela fabricantul Clemens v. Földes, farmacist în Arad cartea „Îngrijirea frumseții”.

PARTEA LITERARĂ.

Dreptul privat.

(Fine.)

Contractul dă existență societății prin aceea, că îi stabilește scopul, obligă pe toți membri la cooperare și precizează modul de acțiune pentru a ajunge la scop.

Drepturile societății, basată pe contract, ca persoană morală, pot să fie exteriore, cari se refer la raporturile dintre societate și persoane sau societate și alte societăți ce stau departe de ea, sau interioare, cari reglementează raporturile societății față de membrii proprii. Față de a treia persoană, societatea, ca persoană morală stă în acelaș raport de drept ca oricare altă persoană fizică, prin urmare îi compete dreptul absolut de existență și îi compete dreptul de a câștiga proprietăți, de a lega contracte și de a-și apăra drepturile dobândite cu aplicarea constrângerii.

Membrii societari au dreptul să pretindă reciproc săvârșirea prestațiunilor la cari s'au angajat, dar la cooperarea acestor societate înșiși ere să dea directiva și se precizeze calea; ea are să determine ce anume trebuie întreprins pentru realizarea scopului, ceea ce iarăși se poate face numai în urma voinței generale, exprimată din partea membrilor societari.

Cum însă nu totdeauna, sau poate niciodată, în tot cazul însă foarte rar, se poate obține voința generală a tuturor membrilor, s'a aflat expedient, ca și aceea membrii singuratici n'ar voi să se întample, să poată fi considerat ca voință cu putere de drept a întregii societăți, ceea ce se face prin aducerea de *concluse*, la a căror stabilire contribuie fiecare membru cu *votul* său.

Fiecare membru societar are deci dreptul de a contribui cu *votul* său la precizarea voinței generale a societății, și adecă nu numai dreptul, ci și datorința de care poate fi dispensat numai în cazul că este împedat în exercitarea dreptului de votare.

În șirul acestor asociațiuni omenești și în fruntea tuturor societăților vine pusă societatea organizată, numită *stat*, în care voința generală a membrilor ce o compun e transmisă unui organ, care poate să fie persoană fizică sau morală și se numește *cap* al societății, pe când membrii societății se numesc *supuși*.

Din punctul de vedere al dreptului existența unui cap sau șef de stat se bazează pe contract, în care o formă a acțiunii stabilită pe seama membrilor din cari e compus statul și cari se numesc cetățeni, e *supunerea*.

Pe baza contractului existent între șeful statului și supușii săi, domnitorul primește dreptul de a reprezenta, exprima și realiza în chestiuni de stat voința generală a societății, adecă a cetățenilor, iar supușii au îndatorirea de a recunoaște voința domnitorului de a lor, adecă de o voință generală a societății.

Puterea domnitoare asupra acestei societăți o formează:

Puterea *legislativă*, care expune voința generală și decretează în numele totalității.

Puterea *executivă*, care realizează voința generală și

Puterea de *supraveghere*, care se îngrijește de lărgirea terenului necesar pentru ajungerea scopurilor societății.

Puterea domnitoare își are și ea limitele ei, peste cari nu poate să treacă, și acestea sunt: respectarea scopului urmărit din partea statului, adecă a societății organizate, respectarea drepturilor cari aparțin membrilor societății și respectarea contractului legat între supuși și domnitor, care se numește *constituție*.

Constituția e deci baza organizării de stat.

Pe lângă stat, care e suprema societate omenească, mai este familia și biserica, cari pentru stat însuși și pentru cultura omenească sunt de cea mai mare importanță.

Căsătoria, din care se naște familia e asemenea o societate compusă din persoane de sex divergent și se bazează pe contract, pe învoială, ca oricare altă societate. Contractul căsătoriei chiar dacă e legat în toată forma, din punct de vedere de drept nu poate fi executat în următoarele cazuri: când e dovedită nepuțința fizică de a satisface scopului căsătoriei, și când există dreptul dobândit de o a treia persoană, prin căsătoria legată mai înainte.

Biserica e asemenea o societate, compusă din credincioși aparținători bisericii și în sens obiectiv e complexul doctrinelor și al contemplațiunilor asupra raportului în care stă omul cu Dumnezeu, iar în sens subiectiv e contemplațiunea omului asupra acestor raporturi.

Acțiunea religioasă se numește *serviciu dumnezeesc*, care poate să fie sau interior, manifestat prin rugăciuni, sau exterior, manifestat prin acțiuni ce servesc pentru expunerea contemplațiunilor religioase.

Biserica e deci o societate compusă în scopul sărbării comune a serviciului dumnezeesc și e basată tot pe contract, dat fiind că mai mulți oameni trebuie să se unească pentru a o compune.

Nici un membru nu se poate obliga însă pentru totdeauna a rămânea în sinul societății, pentru că fiecare poate să o părăsească în momentul în care-și schimbă convingerea religioasă.

În contractul de constituire, biserica și-a precizat modul de realizare al scopurilor comune, urmărind din partea membrilor ei, la cari aparțin dogmele credinței și forma serviciului dumnezeesc, liturgia.

Natural, că biserica, ca societate are aceleași drepturi ca oricare altă societate, nu însă ca statul, pentru că e pusă sub supravegherea statului.

Cărți și reviste.

„Povești și Nuvele”, de M. Eminescu, Biblioteca pentru toți (nr. 278—279) un volum 60 bani.

Volumul „Povești și Nuvele” conține toate nuvelele poetului, precum și două povești „Făt frumos din lacrimă” și „Frumoasa lumei”, cari sunt două mărgăritare ale literaturii noastre.

Aparițiunea acestui volum va fi, credem, primită cu entuziasm de toți admiratorii genialului poet Eminescu.

Tot în această bibliotecă sau publicat sub nr. 195—196, poeziile complete ale lui Eminescu. Prețul 60 bani.

De vânzare mai la toate librăriile din țară și la editorul Alcalay, la București.

Din public.*)

Mulțamită publică.

Cu ocaziunea producțiunii teatrale-musicale aranjată de tinerimea română inteligentă din Cohalm și jur în 11 Aug. n. 1907 au binevoit a suprasolvi următorii domni:

Titus V. Gheaja, protopresb., Osztian Antal, câte 4 cor., Dr. G. Drimba, adv. 3 cor. 20 fileri, G. Fuciu, contabil 3 cor., Ioan Bercan, paroh 2 cor. 80 fl., George Repede, paroh 2 cor. 40 fileri, George Spornic și N. N., câte 2 coroane, George Maican, învățător 1 cor. 60 fileri, George Taflan, notar 1 cor. 40 fileri, Ioan Curta, paroh 1 cor. 20 fileri, Ioan Suciu, paroh, G. Stelea, inv., Romul Curta, jurist, Ioan Crăciun, comerciant, V. Mircea, jurist, I. Buzea, cassar, A. P. Bănuțiu, câte 1 cor., V. Oltean, N. Șanta, I. Boldea, câte 80 fileri, Ioan Brotea, paroh 60 fileri, I. Weprich, candidat de avocat, A. Sighișorean, învățător, câte 50 fileri, d. soara A. Brotea, N. Pop, câte 40 fileri, E. Gheaja 2 cor. 20 fileri.

Tinerimea își exprimă și pe calea aceasta cele mai vii mulțamite, atât suprasolvenților, cât și întregului public participător.

Cohalm, în 14 Aug. 1907.

Comitetul aranjator.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta Redacțiunea nu primește răspunderea.

Nr. 340—1907

[230] 3—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor vacante de învățători din comunele mai jos înseminate, din protopresbiteratul Orăștiei și Geoagiului se deschide concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. Balomir, salar 600 cor., un stângin de lemne în natură și 20 cor. relut de cuartir.
2. Glod, salar 600 cor., cuartir în edificiul școlii și lemne de foc în natură.
3. Bulbuc Curpeni, post ambulant, sistematizat cu 600 cor. din repartiție, cuartir și lemne de foc în natură.

4. Mada, salar 600 cor., care se solvește cu 300 cor. din repartiție, și 300 cor. din ajutor de stat ce i-se va da, cuartir în edificiul școlar și lemne de foc în natură.

Refectanții își vor așterne cererile concursuale înzestrate cu documentele necesare subscrisului oficiu protopresbiterial în termenul deschis, iar pentru a se face cunoscuți poporului, au a se prezenta în vre-o Duminică ori sâmbătoare, în comună, spre a-și arăta destituițiile în cântat și tipic.

Orăștie, 24 Iulie 1907.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al Orăștiei, și Geoagiului, în conțelegere cu comitetele parohiale respective.

Vasile Domaș
protopresbiter.

Sz. 5095/1907 tlkvi

[233] 1—1

Arverési hirdetményi kivonat.

A nagyszabesi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírre teszi, hogy Dr. Pisó Jenő nagyszabesi ügyvéd által képviselt Constantinescu Marcu boiczai lakós végrehajtónak Muntean George és tsai rákoviczai lakósok végrehajtást szenvedők elleni végrehajtási ügyében 24 K. 60 f. eddigi valamint jelenlegi 16 K. 20 f. és a még felmerülő költségek kielégítése végett az árverést elrendelte a nagyszabesi kir. törvényszék területe levő, Rákovicza községben fekvő és a rákoviczai 79 számú tőzökben:

A+ 1 rendsz. 142/1, 143/1 hlzisz. =	210 K
2 „ 624 „ =	19 „
3 „ 760/3 „ =	16 „
4 „ 790/1 „ =	33 „
5 „ 804/1 „ =	23 „
6 „ 1618/2 „ =	21 „
7 „ 1848/1 „ =	11 „
9 „ 2497/2 „ =	7 „
10 „ 2794 „ =	16 „
11 „ 2831/1 „ =	23 „
12 „ 2928 „ =	18 „
13 „ 3121/1 „ =	6 „
14 „ 3425 „ =	22 „
15 „ 3491/1 „ =	7 „
16 „ 4072/2 „ =	8 „
17 „ 4525/1 „ =	47 „
18 „ 4556/1 „ =	32 „
19 „ 4658 „ =	8 „
20 „ 4714/1 „ =	33 „
21 „ 4820/1 „ =	1 „
22 „ 4924/1 „ =	9 „
23 „ 5247/1 „ =	1 „
24 „ 5332/1 „ =	108 „
25 „ 5625/1 „ =	23 „
26 „ 6464/1 „ =	39 „
27 „ 6662/1 „ =	21 „

— A C. 1 allatti özv. Muntean Jánosné szül. Vasii Anna javára bekebelezett élethossziglani haszonélvezeti jog fentartása mellett, a rákoviczai 80 számú tőzökben:

A+ 1 rendsz. 142/2, 143/2 hlzisz. =	211 K
2 „ 755/2 „ =	11 „
3 „ 760/2 „ =	12 „
4 „ 804/2 „ =	24 „
6 „ 2831/2 „ =	11 „
7 „ 3121/2 „ =	10 „
9 „ 3491/2 „ =	8 „
10 „ 4072/1 „ =	7 „
11 „ 4924/2 „ =	16 „
12 „ 5247/3 „ =	23 „
13 „ 5332/2 „ =	18 „
14 „ 5625/2 „ =	16 „
15 „ 6662/2 „ =	6 „
16 „ 828 „ =	29 „
18 „ 1603 „ =	18 „
22 „ 6110 „ =	6 „

becs. értékben — A C. 1 allatti Russu Lucretia javára bekebelezett élethossziglani eltartás kikötményi jognak fentartása mellett, — mint ezennel megállapított kikiáltási árban — és hogy a fenttirt ingatlanok 1907 évi szeptember 5-én délelőtt 9 órakor Rákovicza községben a község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is el fognak adni.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át bánatpénzzel készpénzben vagy az 1881. LX. t. cz. 42 §-ban jelzett árfojzammal számított és 1881 évi november hó 1-én 3333 szám alatt kelt igazságügyi ministeri rendelet 8 §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kikötött kezéhez letenni, avagy az 1881 LX. t. cz. 170 §-ának értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Nagyszabesenben, 1907 junius 28-án.

A kir. törvényszék mint tlkvi hatóság:
Czipott György
tlkvi egyes bíró.

Nr. 889—1907

[232] 2—3

Concurs.

Pentru întregirea postului vacant de învățător la școala confesională gr. or. română din comuna Seliștat. protopresbiteratul Agnăi, se deschide concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele:

1. Salar anual 600 cor., și anume:
a) din ajutor dela stat 270 cor.,
b) din repartiție dela popor 240 cor.,
c) folosirea grădinei școlare, calculată în 40 cor.,

d) folosirea unui fânăș numit „pe țarină”, calculat în 10 cor.,
e) doi stângini de lemne din pădurea comunală la 20 cor. = 40 cor.

2. Cuartir liber, de care până la edificarea școlii proiectate, se va îngriji comitetul parohial.

Alesul învățător, va avea să țină, în Duminică și sâmbători, strana la utrenie să conducă cu elevii cântările la sfânta Liturgie, și să

țină câte 2 ore catechizație cu adulții în rând cu preotul.

Concurenții își vor așterne rugărilor, instruite conform normelor în vigoare, anume: Atestat de botez, Atestat școlar, Absolutoriu pedagogic, Diploma de învățător și eventuale Atestate de serviciu, în termenul susindicat subsemnatului oficiu și a se prezenta în comună spre a face cunoștință cu poporul.

Agnă, 28 Iulie 1907.

I. Muntean
protopresbiter.

AVIZ!

O mașină mică de îmblătit, cu Dampf mai nouă, numai 19 zile întrebuințată, se vinde ieftin din cauză de lipsă de Locomobil, în Feldgasse 13.

[219] 5—6

Pentru economi!

Prav pentru îngrășarea vitelor cornute, porcilor și cailor. Vacile dau prin întrebuințarea pravului acestuia lapte mai mult și mai bun. De mare însemnătate este pentru oricare econom a întrebuința acest prav de îngrășare, căci prin aceasta se urcă valoarea, adică prețul vitelor, porcilor și cailor. Prețul 60 fileri.

Moartea cloșanilor și a șoarecilor. Un prav sigur pentru stărpirea acestora. Prețul 60 fileri.

Prav pentru ouatul găinilor. Prin întrebuințarea pravului acestuia, găinile ouă mai mult ca de comun — chiar și în timp de iarnă — pe când altcum nu ne ouă, sau foarte puțin. Prețul 30 fileri.

Unsoare galbină pentru păduchi la vite. Știut este, că vitele și porcii sufer mult de mâncărimea păduchilor, prin care mâncărime sunt reținuți în îngrășarea și dezvoltarea lor, ba chiar slăbesc, încât în loc de a li se ridica prețul, chiar perd din valoare. Fiecare ecomom să întrebuințeze această unsoare. Prețul 20 și 40 fil.

Extracțe pentru prepararea rumului și diferitelor liqueruri. Cine voeste a-și prepara rum și liqueruri foarte bune și ieftine, să întrebuințeze aceste extracțe. Prețul pentru a prepara 1 litră este 40 fileri. Tot atâta și pentru rachiu de prune, drojii, slivovită, borovicica și altele.

Thea foarte fină și bună. Prețul 1 pachet 20 fil., 1 kg. 3 și 4 cor.

Syrup de zmeură. Curat numai din suc de zmeură de pe munte, preparat cu zahar rafinat. 1 kg. 1 cor. 20 fil.

Tinctură contra picioarelor și mânilor înghețate. 70 fileri.

Tinctură contra bătăturilor (ochi de găină). 70 fileri.

Cereți preț-courantul cel mare și-l primiți gratuit.

Toate acestea se capătă la:

Cornel Demeter

apotecar în Szászváros, piața școlii Nr. 37.

[95] 18—52

Premiat cu medalia cea mare la expoziția milenară din Budapesta în 1896.

Turnătorie de clopote și fabrică de scaune de fier pentru clopote

ANTONIU NOVOTNY

în Timișoara-Fabric

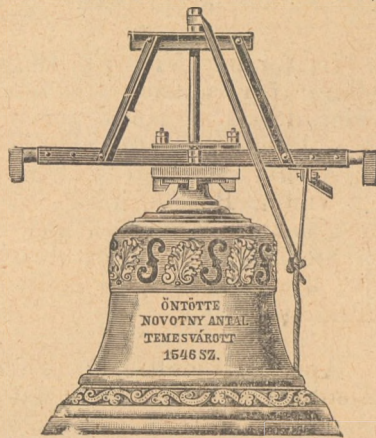
se recomandă spre pregătirea clopotelor noue, cum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe lângă garanția de mai mulți ani, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în orice parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o latură, fiind astfel mântuite de crepare. Cu deosebire sunt recomandate

(2) 33—41

Clopotele găurite

o invențiune proprie și premiată în mai multe rânduri. Aceste clopote, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S, au ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrație mai voluminoasă de cât clopotele turnate după sistemul vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 kg., este egal în ton cu unul de 461 kg turnat după sistemul vechiu. — Mai departe se recomandă pentru facerea de scaune de fier bătut, de sine stătătoare, pentru preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut, ca și spre turnarea de toace de metal.

Prețcuranturi ilustrate gratis.

Cea mai renumită bere

din

fabrica de bere alui Anton Dreher A. G.

în Kőbánya (Streinbruch)

se recomandă cu inzistență P. T. Public.

Se poate procura în cele mai bune prăvălii.

Depositul principal se află la

M. Samuel Rubinstein,

[76] 24—

Sibiu — Nagyszabesen.

[231] 2—3

„RACOTANA“

institut de creait și economii, societate pe acțiuni, Șeica-mare (Nagy-Selyk), Nagy-Küküllő m., Filiale: Mediaș și Elisabetopol.

Primește depuneri spre fructificare și dă deponenților 5% până la 500 coroane; pentru depuneri stabile dela 500 coroane în sus cu abzicere de 30 zile 5½%. Darea de venit după capitale depuse o plătește institutul separat.

Depuneri până la 3000 coroane — se pot ridica și — după starea cassei — se plătesc fără abzicere.

Depuneri și ridicări se pot face pe cale poștală și se expediază franco.

Tot asemenea acordează credite cambiale, personale, hipotecare și de lombard în modul cel mai culant.

Direcțiunea

VASILIE BANN

— SIBIU —

str. Ocnei 7 — str. Faurului 16

în casa sa proprie „La Cizma roșie”
cel mai mare

depozit de încălțăminte

pentru bărbați, femei și copii. Pentru provincie comanda se trimite recomanda, la caz de nu corăspund, se primesc îndărăpt în schimb. [90] 19—

Frumseța

Dorința cea mai ferbinte a oricărei dame e fără îndoială: a fi cât mai frumoasă, și spre a ajunge acest scop, ea prinde orice ocaziune, își spoeste obrazul cu mijloacele cele mai de necrezut, ceea ce în cele mai multe cazuri are ca urmare, că obrazul, în loc să se înfrumusețască, se ruinează, astfel, că are lipsă de un timp îndelungat și de o îngrijire deosebită. până ce din nou e restabilit.

Singurul succes în lume, pe care l-a dobândit farmacistul Clemens v. Földes cu crema lui Margit (cu deosebire în Franța și Germania) a îmbărbătat pe mulți oameni la imitarea acestui mijloc renumit, nestrăicios, care singur are un efect miraculos în contra tuturor necurătențiilor de piele, cum sunt pișturele, petele de ficat, sgrăbunțele etc. Se înțelege, aceasta nimănui nu i-a reușit, căci secretul producției **Crema-Margit** îl cunoaște exclusiv numai inventatorul și fabricantul, care și păzește acest secret, prin aceea, că tot singur pregătește acest preparat. Se vede dar că **Crema-Margit** rămâne deapădură aceiași; pregătirea ei e conștientă, din care cauză și efectul ei e repede și sigur. Admoniem deci damele, a-și spoi obrazul cu fel și fel de alifii; să folosească numai acel mijloc, care e recomandat și de medici renumiți din Anglia, Franța și America, **ca unicul mijloc cu efect sigur, nestrăicios și bun pentru susținerea frumseții.** Acest renumit mijloc de frumsețe e **Crema-Margit** a lui Földes, care deja după o întrebuințare de 3—4 zile schimbă pe deplin pielea feței, pișturele, petele de ficat, sgrăbunțele, roșăța de față și mâni le depărtează, iar feței îi imprumută frumsețe ideală, împospătare și tinerețe. Pe lângă toate acestea **Crema-Margit** e cu totul nestrăiciosă. O dosă costă 1 cor. Săpunul-Margit 70 fileri. Pudra Margit (albă, roză, și crème) 1 cor. Toate aceste mijloace pot fi folosite și separat. **Crema-Margit** a lui Földes se poate căpăta în toată farmacia mai mare, dacă însă undeva nu se află de vânzare, doritorul să se adreseze direct inventatorului **Clemens v. Földes**, farmacist în Arad.

Depozit central în Sibiu (Nagyszabesen): Guido Fabritius, fabrica de săpun a lui Gustav Meltzer, parfumeria Meltzer, I. C. Molnar, drogueria Carl Morscher, Carl Müller, Ervin Rummel, Pissel & Schmidt; în Agnă: Wilhelm Fröhlich; în Sighișoara: A. W. Lingner.

[199] 3—5